

Preek over Lukas 5:17-26

- Neede, 29 januari 2023
- Kees van Dusseldorp

Thema: 'Je zonden zijn vergeven!'

votum en groet

ELB 185:1,2 Leer mij uw weg, o Heer

verbondswoord – achtste gebod

Psalm 112:1,3 God zij geloofd en hoog geprezen

gebed

lezen: Lukas 5:17-26

lezen: Jesaja 44:21-23

Opwekking 629 Als er vergeving is (luisterlied)

kindermoment

NLB 314 Here Jezus, om uw woord

preek

NLB 103c:1,2,3 Loof de koning, heel mijn wezen

gebed

collecte

NLB 885 Groot is uw trouw, o Heer

zegen

Gemeente van Jezus Christus,

** breng elkaar bij Jezus?!

Ik heb zulke geweldige vrienden! Het is echt niet te geloven. Wat zij niet voor mij gedaan hebben! Komen ze vanmorgen mijn huis binnenstormen! Met z'n vieren.

'Hé, heb je het al gehoord? Hij is er weer!'

'Ja, maar Hij was toch in het noorden van het land aan het preken?'

'Dat zou best kunnen, maar Hij is er echt weer. En je weet, wat we afgesproken hadden. Wij brengen je naar Hem toe. We zullen zorgen, dat jij bij Hem komt. Lig je goed? Eén, twee, omhoog, daar gaan we dan.'

Wat een vrienden! Ik ben er zo blij mee! Ik kan zelf niet lopen, ik ben verlamd. Ik moet overal bij geholpen worden en kan nooit wat terug doen. Helemaal afhankelijk. Dat frustrert me soms enorm. Ik zou zelf nooit bij Jezus kunnen komen. Terwijl ik dat zo graag wil! Er gaat zoveel liefde en kracht van Hem uit! Zoveel wijsheid en gezag! Hoeveel mensen zijn door Hem al genezen! Ik heb er verhalen over gehoord. Ik wil zo graag een keer naar Hem toe! Mijn vrienden kennen mijn geloof. En delen het.

Met bed en al pakken zij me op en rennen ze door de ongelijke en smalle straatjes naar het huis waar Jezus was. Nog nooit ben ik zo snel door het dorp heen gesleept. Ik moet me goed vasthouden. Toch komen we te laat. We zien het in de verte al: zelfs op straat staan mensen. Het huis is stampvol.

Mijn vrienden vallen stil. Een buurman komt eraan. Teleurgesteld. 'Je kunt er niet bij hoor! Zo'n beetje het hele dorp staat hier. En er zijn ook mensen van buiten. Schriftgeleerden, Farizeeën. Deskundigen. Zij hebben de zitplaatsen gekregen, vlakbij Jezus. Het is zo vol! Goed dat de brandweer het niet ziet. Kansloos dit!'

Ik zeg tegen mijn vrienden: 'Jongens, dat wordt niks vandaag. Zeker niet voor mij. Laten we maar weer naar huis gaan. Jullie kunnen er ook niets aan doen.'

'Niks ervan, Hij is er nu, we gaan door' zegt één van mijn vrienden. Hij kijkt met een schuin oog naar het dak. En daarna naar zijn vrienden: 'Wat denken jullie? Doen? Inbrekers kunnen het toch ook?!'

Ik schrik geweldig. 'Nee, nee, dat wil ik niet,' probeer ik nog. 'Dat is niet oké, dat is brutaal, dat is inbraak. Dan wordt Jezus alleen maar boos.'

'We doen het toch,' zeggen ze, 'want jij moet naar Jezus toe'. Ze lopen de trap naast het huis al op. En ja, wat kun je daaraan doen als je verlamd bent? En ik moet eerlijk toegeven: Het ontroert me ook dat ze zo doorzetten. Ik heb zulke geweldige vrienden! Ze stoppen niet voor ze mij bij Jezus hebben. Zij geloven, net als ik, dat ik bij Hem moet zijn. En ze krijgen het voor elkaar ook! Ze halen de dektegels omhoog en maken een grote opening. Voor ik het weet zweef ik aan een paar touwen naar beneden. En daar lig ik. Aan de ene kant de stoelpoten en de voeten van de hoge heren. Aan de andere kant staat Hij, Jezus. En ik kijk Hem in zijn ogen...

** vergeven is zijn woord

Stel je voor, ben je rustig aan het praten en wordt ineens het dak boven je hoofd open gebroken. Ben je belangrijk onderwijs aan het geven over de boodschap van God, en zakt er ineens een bed met een verlamde man voor je neus naar beneden. Het wordt stil in het huis. Hoe zal Jezus reageren?

Jezus kijkt omlaag. Twee ogen vol verwachting op Hem gericht. Jezus kijkt omhoog. Acht ogen vol verwachting op Hem gericht. Hij voelt de gespannen stilte. En zegt dan: 'Je zonden zijn je vergeven'. Dat is zijn woord. Een woord uit zijn hart. Het raakt diepe snaren in het hart van de verlamde man. Een woord vol liefde. Vol bevrijding. Vol verlossing. Misschien wel het mooiste woord dat Jezus tegen je kan zeggen.

Maar als je erbij nadent: is het ook niet een vreemd woord? Wat moet een verlamde man met vergeving? Is dat wat hij gehoopt had? Wat moet een patiënt in het ziekenhuis met vergeving? Wat moet een asielzoeker met vergeving? Wat moet iemand die haar man verloren heeft met vergeving? Wat moet een jongere die vastloopt met vergeving?

'Je zonden zijn je vergeven'. Jezus' woord is anders. Zoals vaak doorbreekt Jezus de beperkte horizon van onze verwachtingen. 'Je zonden zijn je vergeven.' Zijn medicijn laat zien hoe Hij de diagnose gesteld heeft. Zijn woord maakt duidelijk wat Hij als grootste probleem ziet. Wat Hij als zijn belangrijkste taak ziet. Vergeving is Jezus' antwoord op de diepste nood van de mens die voor hem ligt en met verwachting naar hem opkijkt. In vergeving ontvangt de patiënt een groter geschenk dan genezing. Door vergeving ontvang je rust en vrede met God. Daar begint de vrede met jezelf. Dat zet je leven in een ander licht. Het wordt dragelijker. Er komt de glans van een belofte overheen: ziekte en handicaps hebben niet het laatste woord. Je leeft in de ruimte van Gods liefde. Wat er ook gebeurt.

'Je zonden zijn je vergeven.' Dat woord klinkt ook in onze oren. Met dezelfde liefde en intensiteit. Elke keer als jij je tot Jezus wendt. Als je avondmaal viert, zoals we volgende week hopen te doen. Misschien hoop je op iets anders. Ben je met heel andere dingen bezig. Of denk je iets anders nodig te hebben. Maar de Heer schenkt vergeving. Het is zijn antwoord op jouw diepste nood.

**** vergeven is zijn werk en zijn merk****

Ik ben die verlamde niet. En jij ook niet. En toch is het woord dat Jezus eens tegen die éne persoon sprak ook tot ons gesproken. Want vergeven is zijn werk. En het is zijn merk. 'De Mensenzoon heeft volmacht om op aarde zonden te vergeven', zegt Jezus. Hij is gekomen om te vergeven. Dat is zijn missie.

Het is voor het eerst in Lukas dat we de theologische deskundigen bij Jezus tegenkomen. Schriftgeleerden die wel eens willen weten wat die jonge rabbi te vertellen heeft. Farizeeën die willen controleren of Jezus' uitleg en toepassing wel kloppen met de traditie. Jezus zal met hen gesproken hebben over de Schriften en het Koninkrijk, over de uitleg van de wetten van Mozes en de profetieën van Jesaja, over het optreden van Johannes de Doper en zichzelf. Tijdens de les wordt hij gestoord door die mannen met hun verlamde vriend. Dat incident grijpt Jezus aan om zijn onderwijs tot een hoogtepunt te brengen. Hij onderbreekt zijn verhaal niet, maar komt bij de kern: 'Je zonden zijn je vergeven.' Dit is nog nooit eerder zo gezegd op aarde. Nog nooit eerder zo gehoord. Jezus richt zich niet alleen op de verlamde en zijn vrienden. Maar ook op de massa mensen om Hem heen. Inclusief de zeergeleerde heren.

‘Dat kan niet. Dat mag niet. Dat hoort niet. Dat past niet.’ Zo reageren de schriftgeleerden op Jezus’ woord. Geen bewondering voor Gods wijsheid in Jezus. Geen blijdschap voor Gods genade in Jezus. Geen lofprijzing voor Gods kracht door Jezus. Geen aanbidding voor de volmacht van Jezus. Geen overgave aan de liefde van Jezus. Niemand kan zonden vergeven dan God alleen. Dan is Jezus tot God? ‘Nee,’ zeggen ze geschokt en nijdig, ‘Hij lastert God.’

‘De Mensenzoon heeft volmacht op aarde zonden te vergeven.’ Zo formuleert Jezus zijn autoriteit. En zijn doel. Voor de joden een uitspraak die aan alle kanten raar is. Wie noemt zichzelf nu ‘de Mensenzoon’? Waar kan iemand een volmacht, een vergunning krijgen om te vergeven? En dan nog die toevoeging: ‘op aarde’. Alsof Hij uit de hemel komt. ‘De volmacht om zonden te vergeven.’ Het is zijn bevoegdheid. Het is zijn missie. Hiervoor is Hij gekomen. Vergeven is zijn merk. Met vergeving begint het Koninkrijk. Zouden wij niet buigen voor zijn macht? Hem niet aanbidden om zijn bevoegdheid? Ons overgeven aan zijn liefde? Erkennen, dat je bij Hem moet zijn voor Gods genade?

** geloof aanvaardt dit **

‘Je zonden zijn je vergeven’, zegt Jezus. Geloof aanvaardt dit. Het is zijn volmacht en zijn missie. Hier, ten overstaan van de inspectie maakt Jezus duidelijk wie Hij is en wat Hij komt doen. Vergeving. Als je meer van Jezus hoort en leest, dan zie je steeds meer dat dit de kern is. Hiervoor leeft Hij en hiervoor sterft Hij.

Vergeving van zonden. En toch steekt het soms. Wat koop ik voor vergeving als ik het uitschreeuw van de pijn? Wat moet ik met vrede met God als ik midden in een onoplosbare ruzie lig? Wat kan ik met verlossing als de problemen in mijn leven over elkaar heenbuitelen? Wat heb ik aan iemand die met mij gaat bidden terwijl ik onder de stress zit? Waarom zou ik mijn moeiten aan Jezus voorleggen als zijn antwoord niet gaat over mijn problemen, maar over mijn zonden? Wat heb ik aan mijn doop als ik blijvend gehandicapt raak? Wat heb ik aan het avondmaal als mij zoveel onrecht is aangedaan? Neemt Jezus ons wel serieus?

‘Wat is gemakkelijker, tegen een verlamde zeggen: ‘je zonden worden je vergeven’, of ‘sta op, pak je bed en loop?’’ Jezus’ woord doorbreekt opnieuw onze beperkte gedachten. Hij doorzag wat de schriftgeleerden dachten. Zonder dat ze het hardop zeiden, wist Hij wat er in hun hart was. Hij doorziet onze vragen en weerstanden. En stelt die scherpe vraag. Wat is gemakkelijker: vergeven of genezen? Het is best een lastige vraag. Wat is eigenlijk gemakkelijker? ‘Je zonden zijn vergeven’ is wel gemakkelijk gezegd, maar wie controleert het? En wat is dat eigenlijk precies? ‘Sta op en loop’ is ook niet zo simpel gezegd: dan moet het wel gebeuren.

Jezus dwingt je zo om na te denken over vergeving. Hij bedoelt dat ‘vergeven’ veel moeilijker is dan ‘genezen’. ‘Vergeven’ heeft veel directer met Gods werk te maken, dan ‘genezen’. Jezus heeft het moeilijkste gedaan en het belangrijkste gezegd. Maar als men daaraan twijfelt, doet Hij ook dat wat voor Hem ‘gemakkelijker’ is: ‘Sta op en loop!’ En de verlamde die op een draagbed naar binnen werd gedragen, gaat op eigen benen de voordeur weer uit. Voor ons een wonder. Hoeveel groter is het wonder van vergeving dan! Jezus maakt heel erg duidelijk: vergeven is mijn taak. En uit die vergeving vloeit de genezing voort. God zet zijn handtekening onder Jezus’ woord.

‘Vandaag hebben we iets ongelooflijks gezien.’ De mensen staan perplex. En loven God. Ook wel een beetje verontrust. Dit is abnormaal. Wat moeten we met die Jezus? Het is niet de genezing die de mensen met eerbied vervult. Het is de boodschap die de verlamde nu uitdant: ‘Jezus vergeeft’. Zo zet Jezus de mensen de goede bril op: Aan elke genezing komt een label te hangen: het bewijst dat Jezus vergeven kan. Elke genezing onderstreept deze missie en deze volmacht. Dat Jezus voor vergeving gekomen is. Dat vergeving het hoogste woord is. Geloof aanvaardt dit. Als je dit accepteert, word je gezegend. Als je hier iets van leert begrijpen, komt je binnen in Gods genade. Als je Jezus erkent, dan zijn jouw zonden vergeven.

** schaar jezelf dus onder de zondaren

In dit woord van Jezus zit nog wel iets om even op je te laten inwerken. Als ‘vergeving van zonden’ het hoogste woord is, dat Hij kan uitspreken. Als dat zijn volmacht, zijn missie is. Als Hij hiervoor naar de aarde is gekomen, is gestorven en opgestaan. Als Hij hiervoor weer naar de hemel is gegaan om de zonden van de mensen te vergeven. En ik accepteer Hem als mijn Heer, en zijn wijsheid als de diepste wijsheid op aarde. Tja, dan moet ik een keer toch ook leren erkennen dat mijn zonden kennelijk mijn grootste probleem zijn. Zelfs als ik dat zelf niet zo ervaar of niet zo zie.

Als de dokter zegt: ‘Ik ga jouw hart opereren, want daar zit het probleem van je kortademigheid en van je duizeligheid.’ Neem je dan aan dat hij met zijn deskundigheid en ervaring de juiste diagnose kan stellen? Durf je dan ook toe te geven dat je hartpatiënt bent? Ook al merk je zelf niets vreemds aan je hartslag of in je hartstreek?

Als je Jezus erkent als de Verlosser van de wereld, erken dan ook dat jij zondaar bent en vergeving nodig hebt. Want dat is zijn diagnose. Bij deze verlamde man wordt ons niets verteld van een concrete zonde, waar hij vergeving voor vroeg. Dat kan natuurlijk gebeuren. Dat je je bewust bent van zonden die je hebt gedaan en daar berouw over hebt en om vergeving vraagt. Soms is dat een heftig proces, wat heel diep gaat. Als je je werkelijk vies en schuldig voelt en je schaamt over wat je gedaan hebt. Ga ermee naar Jezus! Maar in deze geschiedenis is dat niet aan de orde. Deze verlamde man en zijn vrienden vragen niet om vergeving. Het enige wat ze doen, is dat ze hun vertrouwen stellen op Jezus. Dat Jezus zal doen of geven of zeggen wat goed is. En Jezus spreekt vergeving over de verlamde man uit. ‘Je zonden zijn je vergeven.’

Niet iedereen voelt zich zondaar. Sommigen willen zo niet eens aangesproken worden. Of hebben een lang verhaal nodig om zover te komen. Maar als het grootste geschenk van de Messias vergeving van zonden is, wie ben jij dan om te zeggen: ‘Ja, maar dat heb ik niet nodig. Ik heb nu even liever iets anders.’ Je doet er beter aan om het om te draaien. ‘Oké. Als Jezus gekomen is om mijn zonden te vergeven en als dat het grootste geschenk is dat Hij uitdeelt, waarmee mijn nieuwe, eeuwige leven begint. Hoe kan ik dat dan ook leren inzien? Kan ik ontdekken waarom ik vergeving nodig heb? Waar ik een zondaar ben? Hoe vergeving zoveel ruimte en liefde geeft, dat ook ik huppelend weer naar huis kan?’

Denk niet dat vergeving van zonden iets van vroeger was. Of de zware boodschap van de kerk. Denk niet: daar wil ik het niet over hebben, ik vind andere dingen belangrijk. Want

dan sla je niet alleen de diagnose van de Heiland in de wind, maar laat je je ook niet opereren aan je hart. En zul je je problemen dus nooit oplossen. Vanuit de vergeving die Jezus uitspreekt, kun je ontdekken waar die vergeving in jouw leven op slaat. Waarom ook jij dat nodig hebt. Hoe jouw leven daarvan opbloeit.

**** dat is het hart van Christus' gemeente ****

Het is deze Heer, van wie wij gemeente zijn. Het is deze Jezus, die jouw Heiland is. Het is deze Christus om wie het in de kerk draait. Het is deze boodschap die steeds wordt gebracht. Die je steeds nodig hebt. En die steeds weer nieuw is. De Mensenzoon heeft volmacht op aarde zonden te vergeven. Dat is zijn missie. Daar begint het heil.

'Ik heb zulke geweldige vrienden', kon de verlamde in Kafarnaüm zeggen. Terecht. Naar Jezus toe! Dat is de beweging van het geloof. In welke omstandigheden je ook leeft. Ook wanneer je leven onder druk ligt van verdriet, zorg of ziekte. Naar Jezus toe!

'Ik heb zo'n geweldige broeder. Hij kwam bij mij toen ik het niet zag zitten. Hij bleef komen, zelfs toen ik het eigenlijk niet meer wilde. Hij veroordeelde mij niet, om wat ik verkeerd deed. Hij hielp mij waar nodig. Hij zei elke keer: 'Jij hebt de Heer Jezus nodig. En Hij is ook voor jou gekomen.' Tot ik het ook zelf erkende en Zijn liefde mij raakte.'

'Ik heb zo'n geweldige zuster. Ze maakte tijd om te luisteren naar wat mij dwars zat. Ze vertelde wat ze zelf had meegemaakt. Ze kwam niet met gemakkelijke oplossingen. Het was soms best emotioneel. Maar als de thee op was, zei ze: 'Zullen we het samen aan de Heer voorleggen? Hij is immers je Hogepriester.' Het bracht Gods genade in mijn leven.

'Ik heb zulke fijne ouders. Ze hadden hun beperkingen en maakten hun fouten. Er waren tijden dat ik niets van ze wilden aannemen. Maar ze leefden met de Heer. Ik wist dat ze voor mij bleven bidden. En dat ik altijd bij ze terecht kon. Ze hebben me ten doop gehouden. Aan Jezus verbonden. Pas nu besef ik de waarde ervan.

'Ik heb zo'n fijne kerk. Zeker, het zijn zwakke mensen. Het gaat lang niet zoals ik denk dat goed zou zijn. Soms kloppen de woorden en de daden van de kerk niet met elkaar. Ik ken genoeg mensen die teleurgesteld of gefrustreerd zijn. Maar toch gaat de verkondiging van het evangelie door. Proberen mensen mij te helpen. Wordt er avondmaal gevierd. Gaat het over Jezus. Is het een plek om God te danken voor zijn genade. Om vergeving te ontvangen. Om te bidden. Mede daardoor blijf ik aan Jezus verbonden.

'Je zonden zijn je vergeven.' Dat is het woord van zijn hart. Snap je niet wat het betekent? Luister er eerst eens goed naar. Begrijp je niet wat je ermee moet? Pak het eerst aan en laat de genade van je Heer zijn werk in je doen. Hij geeft geen goedkope oplossingen of simpele antwoorden. Hij peilt je probleem anders dan je zelf zou doen. Hij geeft vergeving. Vrede met God. Hij geeft zichzelf. Laat dat je verwachting zijn. Dat geeft moed. Dat geeft glans aan je leven. Hij is er om zonden te vergeven. Laat Hem binnenkomen en geef ruimte aan zijn Geest om in jou aan het werk te gaan. Bij Jezus gaat het leven open. Daar is Hij voor gekomen. Daarmee is Hij nog steeds aan het werk. 'Je zonden zijn je vergeven'.

Amen